

K O K S Z T Y S
Kancelaria Prawa Gospodarczego

biuletyn informacyjny

NUMER 07/2008

Koksztyś Kancelarii Prawa Gospodarczego Spółki Komandytowej

Do komornika bez kosztownego procesu

Kosztowne i przeciągające się procesy, zniechęcające procedury prawne są zmorą przedsiębiorców, którym w obrocie gospodarczym przytrafiła się konieczność dochodzenia swoich praw przed sądem. Rzetelne przygotowanie kontraktu lub umowy zmniejsza ryzyko powstania kłopotów w razie niewypełnienia przez którąś ze stron jej postanowień. Praktyczną, jednak wciąż jeszcze rzadko przez przedsiębiorców stosowaną jest możliwość zabezpieczenia się przez umieszczenie w umowie z kontrahentem zapisu o dobrowolnym poddaniu się egzekucji na wypadek nieterminowego regulowania należności umownych. Często korzystają z tego rozwiązania banki np. przy podpisywaniu umowy o kartę kredytową czy umowy o prowadzenie rachunku. Jednak poddanie się egzekucji nie jest zastrzeżone wyłącznie dla banków. Przepisy art. 777 § 1 pkt 4, 5 i 6 oraz art. 777 § 3 kodeksu postępowania cywilnego dają możliwość zabezpieczenia się również przedsiębiorcom. Jeśli zabezpieczeniem ma być nieruchomości przed poddaniem się egzekucji należy obciążyć ją hipoteką. W przypadku ruchomości takich jak maszyny czy pojazd najpierw należy ustanowić na nich zastaw rejestrowy.

Nie ma jednak obowiązku obciążać hipoteki czy ruchomości jeśli kontrahent czy osoba fizyczna podda się egzekucji w akcie notarialnym obejmującym obowiązki zapłacenia określonej kwoty.

ZAMIAST WYROKU

Oświadczenie dłużnika lub właściciela ruchomości albo nieruchomości o dobrowolnym poddaniu się egzekucji musi mieć formę aktu notarialnego. Może być zawarte w umowie łączącej go z kontrahentem co zdecydowanie upraszcza procedurę sądową.

W art. 777 kodeksu postępowania cywilnego ustawodawca wymienia tytuły egzekucyjne. Wśród orzeczeń sądu wymienia się m.in. prawomocne orzeczenie sądu – np. nakaz zapłaty, wyrok sądu polubownego lub ugodę zawartą przed takim sądem, ugodę przed mediatorem oraz – szczególne, określone w w/w artykule – rodzaje aktów notarialnych, w których dłużnik poddał się egzekucji. Akt notarialny zawierający oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinien mieć formę pisemną i być sporządzony w obecności notariusza. Dopiero taka forma uprawnia do podjęcia procedury zaopatrzenia w sądzie w klauzulę wykonalności.

***Akt notarialny to szczególna forma dokumentu urzędowego potwierdzającego dokonanie określonej czynności prawnej. Akt notarialny zostaje sporządzony jeżeli wymagają tego przepisy prawa lub wynika to z woli stron. Niedochowanie formy aktu notarialnego w sytuacji, gdy wymaga tego prawo powoduje bezskuteczność czynności prawnej (np. sprzedaży nieruchomości) i jej nieważność (własność nieruchomości nie przejdzie na nabywcę).**

Tak sporządzona umowa zawierająca oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji wraz z klauzulą wykonalności stanowi tytuł wykonawczy tzn. daje wierzycielowi podstawę (tak samo jak nakaz zapłaty czy wyrok) skierowania wniosku o wszczęcie egzekucji do komornika.

NIC NA SIŁĘ - CZYLI PRAWO DLA LUDZI

Ustawodawca przewidując różnorodność sytuacji dopuścił dwa schematy, w których dłużnik poddaje się egzekucji w akcie notarialnym. Art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. określa jako

biuletyn informacyjny

NUMER 07/2008

Kokszys Kancelarii Prawa Gospodarczego Spółki Komandytowej

tytuł egzekucyjny akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub uiszczenia innych rzeczy zamiennych ilościowo w akcie tym oznaczonych, albo też obowiązek wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, lokalu, nieruchomości lub statku wpisanego do rejestru gdy termin zapłaty, uiszczenia lub wydania jest w akcie wskazany.

Natomiast art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. wskazuje, że tytułem jest akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia przeciw dłużnikowi egzekucji na podstawie tego aktu o całość lub część roszczenia, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności.

Przepisy określają jedynie kształt i niezbędne elementy poddania się egzekucji w akcie notarialnym, jednak jego treść pozostaje do ustalenia przez kontrahentów. Istotne jest, że egzekucja z aktu notarialnego może dotyczyć ros-

czeń wynikających nie tylko z istniejącego już stosunku prawnego ale też długu przyszłego.

Według prawa polskiego akt notarialny powinien być sporządzony w języku polskim i zawierać:

- dzień, miesiąc i rok sporządzenia aktu, a w razie potrzeby lub na żądanie strony - godzinę i minutę rozpoczęcia i podpisania aktu,
- miejsce sporządzenia aktu,
- imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, a jeżeli akt sporządził zastępca notariusza - nadto imię i nazwisko zastępcy,
- imiona, nazwiska, imiona rodziców i miejsce zamieszkania osób fizycznych, nazwę i siedzibę osób prawnych lub innych podmiotów biorących udział w akcie, imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania osób działających w imieniu osób prawnych, ich przedstawicieli lub pełnomocników, a także innych osób obecnych przy sporządzaniu aktu,
- oświadczenia stron, z powołaniem się w razie potrzeby na okazane przy akcie dokumenty,
- stwierdzenie, na żądanie stron, faktów i istotnych okoliczności, które zasły przy spisywaniu aktu,

- stwierdzenie, że akt został odczytany, przyjęty i podpisany,
- podpisy biorących udział w akcie oraz osób obecnych przy sporządzaniu aktu,
- podpis notariusza.

Potrzebna klauzula wykonalności

Prawo stanowi, że przed wysłaniem do komornika wniosku o wszczęcie egzekucji należy uzyskać na akt notarialny zawierający oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji klauzulę wykonalności. We wniosku o nadanie klauzuli wierzyciel musi wykazać wcześniejsze wykonanie swego zobowiązania wynikającego z umowy z dłużnikiem, lub też wskazać, że upłynął termin do zapłaty. Sąd wydaje postanowienie, które dłużnik i wierzyciel mogą kwestionować, wnosząc zażalenie do sądu II instancji.

Marcin Łosin

Prawnik ds. egzekucji komorniczej w Kokszys Kancelarii Prawa Gospodarczego